

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ
ORAZ DOROBKU DOKTORANTKI
mgr Pauliny Wycichowskiej

Zleceniodawca recenzji:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie – pismo z dnia 8 lipca 2020 roku, zlecenie podjęte na podstawie art. 11 oraz ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tj. Dz. U. Z 2017 roku poz. 1789), Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 roku (Dz. U. Z 2018 roku poz. 261) w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora oraz art 179 ust1 i 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 30 sierpnia 2018 r. poz. 1669).

Dotyczy:

Zlecenia Rady Dyscypliny Artystycznej UMFC w Warszawie recenzowania pracy doktorskiej „*Rola Choreologii w procesie przygotowania i kreacji spektaklu Teatru Tańca na przykładzie autorskiej choreografii Desert zrealizowanej w Polskim Teatrze Tańca w Poznaniu*” oraz dorobku artystycznego i osiągnięć dydaktycznych mgr Pauliny Wycichowskiej.

Stosowną dokumentację kandydatki mgr Pauliny Wycichowskiej otrzymałam 11. 06. 2021 roku
Dokumentacja zawiera:

- pismo przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej UMFC w Warszawie
- dysertację doktorską zatytułowaną „*Rola Choreologii w procesie przygotowania i kreacji spektaklu Teatru Tańca na przykładzie autorskiej choreografii Desert zrealizowanej w Polskim Teatrze Tańca w Poznaniu*” mgr Pauliny Wycichowskiej
- pismo doktorantki do Dziekana Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej, Muzyki Kościelnej, Rytmiki i Tańca, UMFC w Warszawie, prof. dr hab. S. Adama Wróblewskiego o wszczęcie przewodu doktorskiego wraz z całą dokumentacją:
- kwestionariusz osobowy
- dokumentacja wykształcenia
- wykaz i dokumentacja dorobku artystycznego (nagrody, stypendia, wyróżnienia, projekty autorskie, współprace) oraz dorobku pedagogicznego
- nagranie spektaklu „DESERT” na nośniku pendrive (prapremiera 25.11. 2011 i nagranie spektaklu w ramach projektu 5 zmysłów e. MOTION) oraz nagranie wznowieniowego spektaklu na płycie DVD z koncertu specjalności Choreografii i Teorii Tańca na UMFC z dnia 03. 02. 2019)

Przygotowana dokumentacja doktorantki mgr Pauliny Wycichowskiej jest godna wyróżnienia, kompletna, chronologiczna, przejrzysta, niezwykle rzetelna.

***

Dane o kandydatce (na podstawie otrzymanej dokumentacji dorobku).

Mgr Paulina Wycichowska urodziła się _____ Jako córka znanych artystów niezwykle ambitnie rozwija swoje zainteresowania sztuką tańca, którą została naznaczona już jako dziecko, a poświadcza to bogaty wykaz dokumentacji zarówno artystycznej, jak i pedagogicznej.

Ukończenie trzech różnych kierunków, takich jak: London Contemporary Dance School University of Kent (1998), teologii w zakresie Muzyki Kościelnej na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu (2008) oraz dziennikarstwo i komunikacja społeczna w specjalności Komunikacja Społeczna w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu (2016) świadczy o niebanalnych zainteresowaniach, poszukiwaniach oraz o zgłębianiu szeroko pojętej Sztuki, doktorantki, której osobowość artystyczna jest niezwykle interesująca i intrygująca.

Po ukończeniu Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej im. Olgi Sławskiej w Poznaniu (1995), mgr P. Wycichowska związała się z Polskim Teatrem Tańca w Poznaniu i jako tancerka, a także jako choreograf. Trwało to 17 lat. Znając osobowość i kompetencje zawodowe doktorantki, osobiście zaprosiłam mgr P. Wycichowską do prowadzenia zajęć z tańca współczesnego i choreologii na Wydziale Aktorskim we Wrocławiu (2011-2012)-(pragnę zaznaczyć, że studenci byli zachwyceni współpracą z gościnnym pedagogiem i wysoko cenili wiedzę praktyczną i teoretyczną mgr P. Wycichowskiej). W latach 2012 – 2016 była wykładowcą kierunku Taniec na Wydziale Artystycznym w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu, prowadząc zajęcia z technik: Graham, Cunningham, Limon, tańca współczesnego, teorii tańca oraz seminarium dyplomowego. Od 2015 roku współpracuje jako pedagog w Collegium da Vinci w Poznaniu oraz z Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu. Zakres prowadzenia zajęć na Uczelniach przez doktorantkę ma szeroki wachlarz, od tańca w różnych technikach po warsztaty arteterapeutyczne, muzyczno-ruchowe, czy też wartości estetyczne w Edukacji.

Mgr P. Wycichowska została laureatką Programu Stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Młoda Polska” w 2011 roku, następnie w 2013 roku otrzymała kolejny raz stypendium twórcze przyznane z budżetu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przy tym z ogromnym uznaniem przez członków Komisji Stypendialnej znamienitych przedstawicieli środowiska artystycznego. Wcześniej otrzymała (2001) Stypendium Artystyczne przyznane przez Kapitułę Nagrody Artystycznej Miasta Poznania. W 2013 roku otrzymała zaproszenie do uczestnictwa w XV Międzynarodowym Festiwalu w Sankt-Petersburgu OPEN LOOK, gdzie od dyrektora Festiwalu, Vadima Kasparova otrzymała certyfikat o współpracy, która przyczyniła się do rozwoju tańca współczesnego w Rosji.

Wszystkie wymienione dane doktorantka wykazała w kwestionariuszu osobowym oraz w dorobku artystycznym. Przebyta dotychczasowa droga artystyczna i ogromna pasja, pęd do ciągłego rozwoju są imponujące.

Ocena dorobku artystycznego i dydaktycznego kandydatki

Przedstawiony dorobek artystyczny mgr Pauliny Wycichowskiej jest niezwykle interesujący, wieloaspektowy i spory. Wyraźnie jawi się sylwetka kandydatki jako nieustająco poszukującej i doświadczającej.

Dorobek artystyczny doktorantki widoczny jest w kilku aspektach:

1. Praca choreograficzna: w wykazie 15 pozycji, m.in. „Alexanderplatz”, „Desert”, „Wychodząc z domu”, „Architektura światła”, „Ad hoc!”, „Catch the Silence”, „Bon Voyage”, „ U progu nieba”,

„Psalmodus: muzyka- światło- ruch” i inne. Autorskie choreografie doktorantki realizowane były w różnych miejscach, by wymienić: Polski Teatr Tańca w Poznaniu, Teatr Logos w Łodzi, spektakle dyplomowe studentów kierunku Taniec WSUS w Poznaniu, a także realizowane i prezentowane na Festiwalach: Międzynarodowe Łódzkie Spotkania Baletowe, TanzArt Festival Interface IV dla Tanztheater Goerlitz, XXV Festiwal Muzyki Organowej w Inowrocławiu, czy też dla Stadttheater Giessen (współpraca z Tarkiem Assamem i Erickiem Oberdorffem) oraz Platforma wymiany Europa-Azja w Warszawie

- a) *choreografie stworzone w ramach Atelier Polskiego Teatru Tańca w Poznaniu*- to 7 pozycji, m.in.: „of(F) love”, „O-zone”, „Z cienia”, „Dancing Hz” i inne.
- b) *choreografie w London Contemporary Dance School Student Choreography Performances, The Place Theatre w Londynie*- 5 pozycji („Freedom”, „----”, „The Point”, „The Other Side”, „Never Play with the Fire of Love- Episode One)
- c) *choreografie dla uczniów poznańskiej i łódzkiej szkoły baletowej na Ogólnopolski Konkurs Szkół Baletowych*
- d) *konsultacje i współprace choreograficzne i ruch sceniczny*- to zakres pracy twórczej z reżyserami: Jerzy Moszkowicz (Centrum Sztuki Dziecka)- większość realizacji, Marcin Liber (Teatr Usta Usta), Czesław Sieńko (Teatr Lalkowy Miniatura w Gdańsku), Justyna Tomczak-Boczko (Teatr Y)
- e) *praca choreograficzna i wykonawcza w mediach*: to videoclipy do piosenek Ewy Nawrot, Piotra Woźniaka, oprawa choreograficzna na Galę Ligi Mistrzów PZU w Łodzi, na Galę Bestsellerów Empiku 2017, reklama „Duoforte” dla Motionbrand.

Mgr P. Wycichowska w latach 1998- 2015 zdobywała doświadczenia sceniczne w Polskim Teatrze Tańca w Poznaniu. Zatańczyła w trzydziestu siedmiu przedstawieniach współpracując z wieloma znakomitymi choreografami, jak: Ohad Naharin, Istvan Juhos – Putto, Sussane Jaresand, Virpi Pakhinem, Thierry Verger, Jo Stromgren, Toru Shimazaki, Jens Ostberg, Orjan Anderson, Yossi Berg, Ewa Wycichowska, Anna Piotrowska, Jacek Przybyłowicz, Iwona Pasińska, Andrzej Adamczak, Daniel Stryjecki. Ponadto jako niezależna wykonawczyni wzięła udział w spektaklu „Bestriarium. Nienasylenie” w chor. Jacka Krawczyka w Sopotkim Teatrze Tańca oraz „Wychodząc z domu” monodramie autorstwa Marka Chojnackiego jako choreograf i wykonawczyni.

Współpracowała z teatrami dramatycznymi, gościnnie biorąc udział w spektaklach takich reżyserów, jak: Marcin Liber, Maciej Prus, Tomasz Gołębiowski, Jerzy Moszkowicz, Jan Szurmiej oraz w produkcjach filmowych „Osiemnaście” w reż. P. Młyńczyka, „Quo Vadis” w reż. J. Kawalerowicza, „Baśń o tańczącej królownie” w reż. S. Mąderka, czy w Teatrze Telewizji „Porozmawiajmy o życiu i śmierci w reż. K. Jandy.

Nie ustając w drodze samorozwoju, niezwykle ciekawie kształtuje się obraz licznych projektów edukacyjnych i społecznych, związanych z prowadzeniem warsztatów dla dzieci i młodzieży, seniorów, a także osób głuchoniemych.

Kandydatka, mgr P. Wycichowska swoją wszechstronność przejawia uczestnicząc w praktyce tanga argentyńskiego od 2014 roku do chwili obecnej, a także chodzenie na szczudłach, kursy aikido, tai-chi, brasilian capoeira.

2. Praca pedagogiczna

Doktorantka w swoim dorobku dydaktycznym wykazuje dużą aktywność i dynamiczność.

Prowadzi warsztaty tańca współczesnego, terapii ciałem i choreologii praktycznej na wszystkich poziomach zaawansowania i we wszystkich grupach wiekowych oraz tańca kreatywnego dla dzieci od 1998 roku.

Jest wykładowcą Akademii Wychowania Fizycznego im. E. Piaseckiego w Poznaniu w Pracowni Nauk o Tańcu, taniec w Kulturze Fizycznej, Collegium da Vinci w Poznaniu jako wykładowca wielu przedmiotów: choreologii, technik modern (Graham, Cunningham, Limon), repertuaru, kompozycji tańca, warsztatu terapeutycznego, seminarium dyplomowego. W Niepublicznej Szkole Sztuki Tańca Fouette w Poznaniu prowadzi zajęcia z labanowskiego tańca kreatywnego dla dzieci. Przez 5 lat (2012-2017) była wykładowcą w WSUS w Poznaniu na kierunku Taniec. Prowadzi liczne warsztaty, kursy mistrzowskie: Warsztaty Tańca Współczesnego w Poznaniu (1998- 2016), lekcje tańca współczesnego w PTT (1998- 2015), PWST, Filia we Wrocławiu /2011-2012 (obecna AST im. S. Wyspiańskiego w Krakowie), w Centrum Kultury w Poznaniu, Studium Zaocznym Instruktorów Tańca współczesnego w Poznaniu, Wyższa Szkoła Umiejętności im. S. Staszica w Kielcach i innych.

Nie sposób wymieniać każde podejmowane działanie pedagogiczne kandydatki. Jest ono rozległe, niezwykle bogate, twórcze, obejmujące niemal wszystkie obszary związane ze sztuką Tańca.

Mgr P. Wycichowska ma na swoim koncie również **dorobek naukowy**. Publikacje w Studia Choreologica XIV i XVI(2013, 2016): „Choreologia: cenne narzędzie dla tancerza, choreografa i pedagoga tańca”, „Mind and Movement- narzędzia choreograficznego myślenia Wayne`a McGregora oraz prelekcje i prezentacje na Konferencji Polskiego forum Choreologicznego (2012, 2015, 2016), Konferencji Centrum Doskonalenia Nauczycieli „Ruch, dialog, sztuka...” (2013).

Bogaty dorobek artystyczny, pedagogiczny i naukowy doktorantki jest wielobarwną paletą, przekraczającą wszelkie schematy **BYCIA ARTYSTĄ Z DUSZĄ, SERCEM Z OGROMNĄ WIEDZĄ PRAKTYCZNĄ I TEORETYCZNĄ.**

Zasługuje na najwyższe słowa uznania, co niniejszym czynię.

Ocena pracy doktorskiej kandydatki

Dysertacja doktorska mgr Pauliny Wycichowskiej zatytułowana „Rola choreologii w procesie przygotowania i kreacji spektaklu teatru tańca na przykładzie autorskiej choreografii DESERT zrealizowanej w Polskim Teatrze Tańca w Poznaniu” obejmuje 137 stron. Dysertacja podzielona jest na dwie części, z których każdą kończy podsumowaniem. Zawiera wstęp, zakończenie, bibliografię, spis zdjęć i ilustracji, 8 aneksów oraz spis załączników. W części pierwszej autorka penetruje rozważania teoretyczne fenomenu tańca jako sztuki, nauki, wyrazu kultury, społecznego wpływu i medium komunikacji, część druga to szczegółowa analiza spektaklu DESERT. Biorąc pod uwagę główny cel i założenia pracy dotyczące ukazania choreologii praktycznej jako ważnego narzędzia dla współczesnego choreografa, słusznie przygląda się sztuce tańca jako dziedzinie sztuki i nauki, kolejno ukazując taniec w wielu jego aspektach. Już sama jego definicja posiada tak wiele pojęć z różnych perspektyw: antropologicznej, muzycznej, fizycznej, estetycznej, społecznej, filozoficznej czy też ważnej formy komunikacyjnej. Znaczną uwagę autorka poświęca fenomenowi tańca jako dziedzinie nauki, dając przykład, iż w Wielkiej Brytanii taniec jako sztuka oficjalnie należy do domeny nauk filozoficznych.

Jest to niezwykle ważna wiedza, która udowadnia, że taniec jest dziedziną nauki, dziedziną sztuk muzycznych, a także nauk o kulturze fizycznej i nauk o zdrowiu. Autorka dywaguje o znaczeniu tańca biegle ujmując jego wieloznaczeniowość i wielopoziomowość. W dalszej części rozważań teoretycznych przybliży ważną perspektywę choreologiczną od teorii Labana, poprzez elementy struktury ruchu i ich znaczenie w praktyce, a także o świadomości choreologicznej jako narzędziu

techniki i ekspresji w tańcu, co więcej o znaczeniu choreologii w samym procesie choreograficznym. Autorka kończąc tę część dysertacji, podsumowuje: „*Rozważania teoretyczne na temat fenomenu tańca i jego komunikacyjnych mocy znajdują swój finał w przedstawieniu istotnego narzędzia, jakim dla choreografa może być wykorzystana świadoma wiedza choreologiczna*”¹

W części drugiej dysertacji mgr P. Wycichowska przeprowadza analizę spektaklu DESERT. Począwszy od informacji ogólnych, czyli twórców, obsady, scenariusza, całej fazy conceptualnej poprzez opis spektaklu i zastosowania w nim zabiegów choreologicznych do efektów w wymiarze edukacyjnym.

Inspiracją, o której z uwagą pisze autorka stała się słynna książka „Mały Książę” Antoine’a de Saint-Exupery’ego. W moim odczuciu doktorantka podjęła duże wyzwanie, a i ryzyko, można powiedzieć, biorąc pod uwagę popularność „Małego Księcia” jak i wiele jego rozmaitych realizacji. Wyraźnie, w analizie fazy conceptualnej widać bardzo głębokie zbadanie tematu, począwszy od biografii autora książki po symbolikę, treści, przesłanie, przyjrzenie się wszystkim postaciom i ich charakterystyce (co miało istotny wpływ na rodzaj poszukiwanego ruchu). Autorka kolejno opisuje proces twórczy od samych przygotowań, założeń projektu sama nazywając go eksperymentem. W moim odczuciu bardzo udanym, gdyż nie niesie li tylko stworzenie kolejnego spektaklu, ale ma walory poznawcze. Po pierwsze, tancerze przed rozpoczęciem procesu kreacji przechodzili szkolenie z podstaw choreologii, omawiali osobowości poszczególnych postaci z punktu widzenia dorosłego człowieka, po drugie dwutorowość pracy twórczej, gdyż dotyczyła ona nie tylko prapremiery w 2011 roku, ale także realizacji spektaklu w wykonaniu studentów w 2018 oraz realizacji DESERT z udziałem osób niepełnosprawnych.

Proces pracy nad spektaklem w fazie realizacyjnej składał się z kilku etapów. Autorka opisuje zatem przygotowania tancerzy do pracy twórczej, dobór choreograficznej strategii w pracy nad DESERT, relacje i współpracę z kompozytorem, scenografem, kostiumolożką, autorem projekcji video, reżyserem światła i dramaturgiem. Klarowny opis struktury spektaklu, opis postaci pozwala na wyobrażenie sobie ogólnej kompozycji obrazowej. Założenia o zastosowaniu w procesie twórczym struktur choreologicznych z dużą wiedzą doktorantka opisuje w rozdziale „Poszczególne sceny zespołowe i wybrane dla nich struktury choreologiczne”.

W dysertacji mgr P. Wycichowska jako kontynuację procesu twórczego spektaklu DESERT pisze o jego różnych odsłonach, a było to zrealizowanie spektaklu z udziałem osób niepełnosprawnych w ramach Projektu 5 zmysłów. e. MOTION oraz zatańczonego przez studentów UMFC w Warszawie i AWF w Poznaniu. W każdej z tych realizacji ważnym narzędziem stosowanym stała się świadomość struktur ruchowych analizy choreologicznej.

Jakie mogą być jeszcze walory posługiwania się w pracy twórczej choreologią praktyczną? Otóż, wymiar edukacyjny. I ten autorka opisuje po doświadczeniach pracy z tancerzami Polskiego Teatru Tańca w Poznaniu, a także ze studentami Teatrolologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, którzy w ramach projektu DESERT mieli szkolenia z choreologii praktycznej; „Niezwykle ważna okazała się konfrontacja z praktyką i zderzenie conceptualnej wartości ruchu z prawdziwym, kinestetycznym doświadczeniem”²

Zarówno krytyka teatralna, odbiór mediów i samej publiczności był bardzo pozytywny, o czym świadczą recenzje przytoczone przez doktorantkę.

Całość dysertacji odpowiada treści zawartej w tytule. Praca posiada walory poznawcze zagadnienia, jest przejrzysta i ciekawa, napisana klarownym językiem, a strona merytoryczna skrupulatnie zgłębiona, podparta cytatami, fotografiami, osobistymi refleksjami. Mgr Paulina Wycichowska bez wątpienia wykazuje się głęboką wiedzą teoretyczną i praktyczną w zakresie

1 Paulina Wycichowska, „Rola choreologii w procesie przygotowania i kreacji spektaklu teatru tańca na przykładzie autorskiej choreografii DESERT zrealizowanej w Polskim Teatrze Tańca w Poznaniu”, praca doktorska, s. 52

2 Ibid., s. 103

stosowanej choreologii. Wyraźnie jawi się jako propagatorka tejże dziedziny, starając się rozpowszechniać niezwykle ważną i wartościową wiedzę choreologiczną. W swojej dysertacji wykazuje jak ważnym i przydatnym narzędziem w pracy choreografa może być umiejętność analizy ruchu i struktur choreologii praktycznej podkreślając: „wartość takiego podejścia w procesie kreacji spektaklu (...)”³ i propagowanie choreologii nie tylko jako nauki, ale i narzędzia artystycznej kreacji, kontestuje doktorantka.

Dysertację oceniam bardzo wysoko.

Ocena dzieła artystycznego/”DESERT”

Na podstawie nagranych spektakli na nośniku pendrive oraz osobistego uczestnictwa w prapremierze DESERT w dniu 24.11. 2011 na Międzynarodowych Targach Poznańskich. Nagranie spektaklu DESERT zarejestrowane jest z premiery 25.11. 2011. Doktorantka dodatkowo załączyła nagrania spektaklu z 22.11. 2013, które odbyło się w ramach Projektu 5 zmysłów. e. MOTION z udziałem osób niepełnosprawnych oraz wznowienia spektaklu w ramach Koncertu specjalności Choreografia i Teoria Tańca z udziałem studentów UMFC w Warszawie i studentów Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, który odbył się 03. 02. 2019 roku w sali Koncertowej UMFC.

Spektakl trwał 1h 22. W procesie twórczym choreografka współpracowała z Agatą Siwek (dramaturgia), Szymonem Brzóska (kompozytor), Piotrem Tetlakiem (scenograf), Adrianna Cygankiewicz (kostiumy), Danielem Stryeckim (video) oraz z Arkadiuszem Kuczyńskim (reżyser światła) a tancerze Polskiego Teatru Tańca w Poznaniu byli współtwórcami kreacji przedstawienia.

W spektaklu DESERT wyraźnie rysują się wszystkie komponenty i narzędzia zastosowane z choreologii praktycznej, o której autorka pisze w swojej dysertacji. Całość pod względem dramaturgicznym jest przejrzysta i czytelna, a dla każdego odbiorcy, w moim odczuciu, spektakl pozostawia wiele osobistych refleksji. Podróż Samotnego głównego bohatera przez przysłowiową Pustynię zdaje się być podróżowaniem w głąb samego siebie, rozpoznawaniem siebie, pragnieniem zdobycia przyjaźni zarazem jej odrzucania. Mierzenie się z własnymi lękami, słabościami, ukrywanymi pragnieniami, spotkania z kolejno napotkanymi postaciami, z którymi nie udaje się zbudować relacji. To metafora „bierności wobec niemożności zbudowania pełnej relacji z innymi”⁴ DESERT mgr P. Wycichowskiej to doskonałe studium psychologiczne każdego z nas, naszej dojrzałości...choreografka pisze: „Samotność na Pustyni okazuje się dla Narratora szansą na odbyte symbolicznej podróży w głąb siebie: porzucenia idealnej (a więc nierealnej) wizji miłości symbolizowanej przez Różę na rzecz dojrzałości. Dojrzałości, osiągnąwszy, którą rozumiemy, że nic nie jest jednoznaczne (...)”⁵. Spektakl DESERT jest udaną próbą skonfrontowania literatury ze sztuką tańca, znakomitą artystyczną transpozycją i niebanalnym odczytaniem „Małego księcia” A. de Saint-Exupery’ego przez choreografkę. Jest niejednoznaczny i niestereotypowy.

Wszystkie warstwy spektaklu: muzyczna, scenograficzna, kostiumy, projekcje video, światła są spójne, szczegółowo przemyślane i doskonale korespondują ze znakomitą choreografią powstałą z wykorzystaniem wiedzy choreologicznej (by dodać w dużym skrócie: zmiany dynamiki, przechodzenia ze stanu stabilnego w labilny, dotyk, zmiany orientacji ciała i dystansu wobec partnerów, przejmowanie ciężaru ciała, synchron w unisono, kanonie, kontrapunkcie, ruch- bezruch, przestrzeń- ekspansywne przemieszczanie się kontra w jednym miejscu, akcje ruchowe- skoki, obroty, zmiany poziomów przestrzennych z odpowiednim wykorzystaniem dla poszczególnych scen, charakterystyce postaci). Dodam, że warstwa wykonawcza spektaklu zasługuje na szczególne wyróżnienie zarówno pod względem jakości technicznych, jak kreacji aktorskich.

---

3 Ibid., s. 115

4 Ibid., s. 75

5 Ibid.,s. 75

Skupiłam się głównie na spektaklu prapremierowym DESERT, ale należy wspomnieć również o kolejnych jego odsłonach, niezwykle wartościowych, bo z udziałem osób niepełnosprawnych oraz z grupami studentów różnych Uczelni. Świadczy to tylko o tym, jak ważne, uniwersalne i możliwe jest stosowanie choreologii praktycznej w kreacji twórczej przedstawienia.

***

Pani mgr Paulina Wycichowska jest niezwykle utalentowaną osobą, z ogromnym bagażem wiedzy teoretycznej i praktycznej. Jawi się jako ARTYSTKA świadoma, o nietuzinkowej osobowości, nieustannie poszukująca, o niebanalnej wyobraźni i postrzeganiu świata, a świadczy o tym bogaty dorobek artystyczny, pedagogiczny i naukowy, pozytywne recenzje otrzymywane i jako tancerka, i jako choreografka, a także świetne rekomendacje oraz fakt otrzymywanych kolejnych stypendiów twórczych.

Pragnę jeszcze nadmienić, iż w dobie pandemii nie przestaje działać uruchamiając projekt „Quarandance”, w którym wzięło udział 157 polskich tancerek i tancerzy, znakomicie przyjęty przez odbiorców i media.

KONKLUZJA

Skonstatować pragnę, iż po zapoznaniu się z całością dostarczonych materiałów- dorobku artystycznego, pisemną pracą oraz dziełem choreograficznym - oceniam pozytywnie.

Praca doktorska Pani mgr Pauliny Wycichowskiej w zakresie dzieła doktorskiego stanowi twórczy wkład w rozwój dyscypliny artystycznej *Rytmika i Taniec* oraz wskazuje na jej nieustanne doświadczenie.

Przedstawiony dorobek artystyczny, a także praca doktorska odpowiada wymaganiom stawianym kandydatom ubiegającym się o stopień doktora (art. 12-15 ustawy z dnia 14.03. 2003 r.)

Popieram starania kandydatki mgr Pauliny Wycichowskiej o uzyskanie stopnia doktora sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej *Rytmika i Taniec*.